

VÄLIKYSYMYS 3/2006 vp

Eläkeläisten taloudellisen aseman parantaminen

Eduskunnalle

Sosiaaliturvajärjestelmässämme huolehditaan eri tavoin siitä, että sosiaalietuja saavien kansalaisten ostovoima säilyy. Eräissä tapauksissa otetaan huomioon myös yleinen ansioiden kehittyminen. Näitä sosiaalietuksia saavat pääsevät osallisiksi myös yhteiskunnan yleisestä vaurastumisesta, vaikkakaan ei täyteen mittaakaan saakka.

Kun ansiotason kehitys vaikuttaa ansioeläkkeisiin 20 prosentin ja inflaatio 80 prosentin osuudella, niin kansaneläkkeeseen tulee automaattisesti vain inflaatiotarkistus. Näin ollen koko yhteiskunnan vaurastuminen voi siirtyä eläkkeeseen ainoastaan eduskunnan päätöksellä. Käytännössä eduskunta ei voi tehdä tällaista päätöstä ilman hallituksen esitystä.

Kansaneläkkeen täysi määrä on syyskuusta alkaen 1. kuntaryhmässä 515,86 euroa ja 2. kuntaryhmässä 494,91 euroa kuukaudessa. Naimisissa tai avoliitossa olevalle määrä on tätäkin pienempi eli 455,34 ja 437,50 euroa kuukaudessa.

Täyden kansaneläkkeen ihminen voi saada, jos hänen muut eläkkeensä ovat enintään 47,29 euroa kuukaudessa.

Tätä suuremmilla eläketuloilla onkin kansaneläke sitten jo pienempi. Vaikka näitä summia täydentääkin eläkkeensaajien asumistuki, niin kyse on todella pienistä summista, joilla ihmisen täytyy tulla toimeen.

Eläkeläiset ovat ikääntyneitä kansalaisia, jotka tarvitsevat usein sairauden ja vanhuuden takia tavallista enemmän palveluita. Arkipäivästä selviäminen on vaikeaa varsinkin, kun kuntien tar-

joamia palveluita on vähennetty, eikä niitä ole saatavilla tarvetta vastaavasti.

Kansaneläke tehdään verottomaksi vähennyksellä, joka vaikuttaa myös suureen määrään työeläkettä saavia ja keventää heidän verotustaan. Kansaneläkkeen tasokorotukset kulkevat yleensä eri tahtiin kuin palkkatuloja koskeva ansiotulovähennys. Tämän takia ansioeläkkeiden verotus saattaa poiketa palkkatulojen verotuksesta.

Kuluneella vaalikaudella kansaneläkkeeseen on tehty kaksi pienehköä tasotarkistusta, joista ensimmäinen hyvitti viinan hinnan poikkeuksellisen alentamisen vaikutusta indeksiin. Jälkimmäinen, nyt syyskuussa tullut, noin viiden euron tarkistus on suuruudeltaan todella vaatimaton.

Kun otetaan huomioon syyskuun alussa tapahtunut kansaneläkkeen tasokorotus, niin kansaneläkkeen reaaliomuutos vuodesta 1993 vuoteen 2006 on arviolta vain 4 prosenttia. Samaan aikaan reaaliensiotaso on noussut 31 prosenttia.

On kiistatta selvää, että kansaneläkettä saavat eivät hyödy yhteiskunnan vaurastumisesta samassa mitassa kuin ansiotyössä olevat. Välillisesti tämä näkyy tietysti myös pienissä työeläkkeissä, joiden eläketulovähennys ei myöskään nouse vastaavalla tavalla.

Valtiontalouden v. 2007—2011 kehysbudjettiin ei ole sisällytetty erillisiä toimenpiteitä, joilla parannettaisiin eläkkeensaajatalouksien ostovoimaa.

Täyden kansaneläkkeen korottaminen jollakin euromäärällä nostaa samalla euromäärällä kaikkia kansaneläkkeitä, sekä täysiä että osittai-

sia. Samalla nousee se raja, jonka jälkeen kansaneläkettä ei myönnetä.

Kansaneläkkeen tasokorotus nostaa myös kansaneläkkeeseen sidottua kunnallisverotuksen eläketulovähennystä. Tasokorotuksesta hyötävät näin kaikki eläketulovähennyksen piirissä olevat eläkeläiset, myös he, jotka eivät saa kansaneläkettä. Vuonna 2004 kunnallisverotuksen eläketulovähennyksen saajia oli 890 000, mikä on enemmän kuin kansaneläkkeen saajien määrä.

Hallitus esittää kuntakalleusluokituksen poistamista vuoden 2008 alusta. Tätä korjausta eduskunta on vaatinut toistuvasti. Kalleusluokitus ei ole pitkään aikaan, jos koskaan, aidosti heijastanut elämisen vaihtelevia kustannuksia, joten siitä olikin luovuttava. Poistamista ei voi kuitenkaan pitää korotuksena, vaan yksinomaan vallinneen vääristymän oikaisemisena.

Eläkeläisten arkipäivän sujumiseen vaikuttaa myös, minkälaisia palveluja ja millä hinnalla yh-

teiskunta heille tarjoaa. Useimmiten palvelut tulisi saada kunnalta. Kuntatalouden ahdingolla on omat tunnetusti kielteiset seurauksensa palvelujen saatavuuteen.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan välikysymyksen:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä eläkeläisten ostovoiman kehittämiseksi suhteessa kansakunnan vaurastumiseen ja

aikooko hallitus esittää kansaneläkkeeseen jo voimaan astuneen viiden euron korotuksen lisäksi vielä uutta tasokorotusta?

Helsingissä 8 päivänä syyskuuta 2006

Annika Lapintie /vas
Kari Uotila /vas
Iivo Polvi /vas
Unto Valpas /vas
Pentti Tiusanen /vas
Matti Kauppila /vas
Mikko Kuoppa /vas
Veijo Puhjo /vas
Mikko Immonen /vas
Jaakko Laakso /vas
Outi Ojala /vas
Matti Kangas /vas
Minna Sirnö /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Markus Mustajärvi /vas
Martti Korhonen /vas
Erkki Virtanen /vas
Anne Huotari /vas
Suvi-Anne Siimes /vas
Eero Akaan-Penttilä /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Kaarina Dromberg /kok
Leena Harkimo /kok

Pertti Hemmilä /kok
Hanna-Leena Hemming /kok
Anne Holmlund /kok
Jyri Häkämies /kok
Marjukka Karttunen /kok
Jyrki Katainen /kok
Jari Koskinen /kok
Pekka Kuosmanen /kok
Esko Kurvinen /kok
Jere Lahti /kok
Kalevi Lamminen /kok
Jouko Laxell /kok
Suvi Lindén /kok
Marjo Matikainen-Kallström /kok
Olli Nepponen /kok
Tuija Nurmi /kok
Heikki A. Ollila /kok
Reijo Paajanen /kok
Maija Perho /kok
Lyly Rajala /kok
Paula Risikko /kok
Martin Saarikangas /kok
Petri Salo /kok

Sari Sarkomaa /kok
Kimmo Sasi /kok
Arto Satonen /kok
Timo Seppälä /kok
Juhani Sjöblom /kok
Marja Tiura /kok
Irja Tulonen /kok
Raija Vahasalo /kok
Jan Vapaavuori /kok
Ahti Vielma /kok
Jari Vilén /kok
Lasse Virén /kok
Ben Zyskowitz /kok
Erkki Pulliainen /vihr
Oras Tynkkynen /vihr
Jyrki Kasvi /vihr

Rosa Meriläinen /vihr
Merikukka Forsius /vihr
Janina Andersson /vihr
Tuija Brax /vihr
Kirsi Ojansuu /vihr
Heidi Hautala /vihr
Johanna Sumuvuori /vihr
Sari Essayah /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Leena Rauhala /kd
Päivi Räsänen /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Bjarne Kallis /kd
Raimo Vistbacka /ps
Timo Soini /ps